

Avdelning

Juridiska avdelningen

Handläggare

Sofia Tiberg

08-563 088 38

sofia.tiberg@uka.se

Inom vilken tid bör kurs- och utbildningsplaner vara fastställda och tillgängliga för studenterna?

Bakgrund

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har i en pilotstudie under år 2017 granskat regel-tillämpningen på tre högskolor: Högskolan i Borås, Malmö högskola och Mälardalens högskola. Granskningen redovisas i rapporter som finns att läsa på UKÄ:s webbplats. Ett av de sex områden som granskats är kurs- och utbildningsplaner.

Enligt 6 kap. 3 § högskoleförordningen (1993:100) ska lärosätet se till att den som avser att påbörja en utbildning har tillgång till den information om utbildningen som behövs. Regler i kurs- och utbildningsplaner syftar bland annat till att informera om vad som gäller för en kurs respektive ett program. Av 6 kap. 15 och 17 §§ högskoleförordningen framgår bl.a. att kraven på särskild behörighet ska anges i kurs- respektive utbildningsplanen. Utgångspunkten är därför att kurs- och utbildningsplaner ska beslutas och finnas tillgängliga i god tid innan utbildningen startar, men några regler för när planerna ska vara beslutade och tillgängliga för studenterna finns inte.

UKÄ har vid sin granskning av regeltillämpningen i pilotstudien på de tre ovan nämnda högskolorna utgått från att kurs- och utbildningsplaner bör vara fastställda och tillgängliga senast den dag som kursen eller programmet öppnar för anmälan. Med anledning av de synpunkter som lämnats i samband med pilotstudien uttalar UKÄ i rapporterna att ämbetet vill ha ett bredare underlag för sin bedömning av lämplig tidpunkt och därför kommer att utreda frågan vidare i annat sammanhang.

Remiss

UKÄ har ställt följande frågor till samtliga universitet och högskolor med staten som huvudman samt Sveriges förenade studentkårer (SFS).

- Instämmer lärosätet/SFS i att kurs- och utbildningsplaner bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som kursen eller programmet öppnar för anmälan?
- Om lärosätet/SFS inte instämmer, var god ange skälet till det. Ange i så fall vilken annan tidpunkt som bedöms vara lämpligare och skälet till det.

Remissvar

Alla remissinstanser utom tre har besvarat remissen. Totalt har UKÄ mottagit 30 remissvar. I bilagan till denna promemoria finns en sammanställning över remissvaren.

Ungefär en tredjedel av remissinstanser instämmer helt i UKÄ:s bedömning att kurs- och utbildningsplaner bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som kursen eller programmet öppnar för anmälan, detta gäller *Karolinska institutet, Försvarshögskolan, Högskolan i Skövde, Kungl. Konsthögskolan, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm, Mälardalens högskola, Södertörns högskola* och *Sveriges förenade studentkårer*. Två remissinstanser anser att kurs- och utbildningsplanerna ska vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som kursen eller programmet öppnar för anmälan, detta gäller *Karlstads universitet* och *Sveriges lantbruksuniversitet*.

Många remissinstanser instämmer till viss del i att kurs- och utbildningsplaner bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som kursen eller programmet öppnar för anmälan, men har även vissa synpunkter eller avvikande åsikter. Nedan redovisas några frågeställningar som tas upp i dessa remissvar. Sist i promemorian anges UKÄ:s bedömning.

Fristående kurser

Göteborgs universitet anser att det är rimligt att kursplaner ska vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag anmälan till utbildningen öppnar för att studenterna ska veta förutsättningarna för den utbildning de söker till. Lärosätet uppger dock att det inte finns någon kontroll av huruvida kursplanen revideras efter att utannonsering skett, annat än att förkunskapskraven till utbildningen inte kan ändras under en pågående anmälningssperiod. *Örebro universitet* uppger att lärosätets nuvarande riktlinjer för kursplaner innebär att kursplanerna ska vara fastställda senast ungefär två veckor in i anmälningssperioden. Lärosätet menar att många sena revideringar föranleds av ändringar i kurslitteraturen och det pågår ett internt arbete för att se över detta. *Mittuniversitetet* är av uppfattningen att det även fortsättningsvis bör ankomma på lärosätena själva att bestämma vilka tidpunkter som ska gälla för fastställande av kursplaner, men att detta naturligtvis ska ske på ett sätt som tillgodoser de sökandes rättssäkerhet. *Högskolan Kristianstad* uppger att litteraturlistor kan revideras fram till en månad före kursstart. *Högskolan Väst* anser att det behöver finnas möjlighet för undantag och viss flexibilitet, men då ska alla delar vara klara senast innan antagning.

Utbildningsprogram

Göteborgs universitet anser att det är rimligt att utbildningsplaner ska vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag anmälan till utbildningen öppnar för att studenterna ska veta förutsättningarna för den utbildning de söker till. Lärosätet uppger dock att det inte finns någon kontroll av huruvida utbildningsplanen revideras efter att utannonsering skett, annat än att förkunskapskraven till utbildningen inte kan ändras under en pågående anmälningssperiod. *Kungl. Tekniska högskolan* anser att särskild behörighet och urvalsregler ska vara beslutade och finnas tillgängliga när utbildningen öppnar för anmälan. Lärosätet vill dock, bl.a. med hänvisning till att ämnen förändras över tid och av kvalitetsskäl, kunna justera utbildningsplanens kurslista fram till dess att programstudenter väljer kurs inför kommande termin. *Linnéuniversitetet* påtalar att det

finns ett spänningsfält mellan att å ena sidan tillgodose studenternas möjlighet att ta del av aktuella utbildnings- och kursplaner vid anmälningstillfället, och å andra sidan lärosätets vilja att erbjuda utbildningar som är så aktuella och uppdaterade som möjligt. *Malmö universitet* uppger att det bör finnas utrymme för att utbildningsplaner kan revideras under utbildningens gång om omständigheterna skulle kräva det. *Mittuniversitetet* är av uppfattningen att det även fortsättningsvis bör ankomma på lärosätena själva att bestämma vilka tidpunkter som ska gälla för fastställande av utbildningsplaner, men att detta naturligtvis ska ske på ett sätt som tillgodoser de sökandes rättssäkerhet. *Högskolan Dalarna* uppger att brist på flexibilitet har påtalats under beredningen av lärosätets svar. *Högskolan Väst* anser att det behöver finnas möjlighet för undantag och viss flexibilitet, men då ska alla delar vara klara senast innan antagning.

Kurser inom utbildningsprogram

Många remissinstanser anser att kursplanerna för kurser inom utbildningsprogram, dvs. kurser som studenterna endast registrerar sig på och som inte är sökbara utanför programmet, bör hanteras på ett mer flexibelt sätt. *Uppsala universitet* påtalar att det ska vara möjligt att fastställa och revidera vissa kurser inom ett program senare än vid anmälan till programmet, speciellt om det handlar om längre utbildningar. *Stockholms universitet* anser att kursplaner för kurser som studenterna endast registrerar sig på ska vara fastställda senast två månader före kursstart. *Umeå universitet* anför att delar av kursplanen inom program bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som kursen öppnar för registrering. Detta eftersom det är viktigt att lärosätet bedriver en kontinuerlig kvalitetsutveckling av kursutbudet, t.ex. kursvärderingar, som kan föranleda en revidering av kursplanen. *Linköpings universitet* framför att det skulle vara önskvärt med ett senare fastställdedatum av kursplaner inom program, förslagsvis åtta veckor innan kursstart, eftersom en viss flexibilitet kan behövas inom långa utbildningar. Annars begränsar det möjligheterna till anpassning och förändring inom program som omfattar många terminer. *Kungl. Tekniska högskolan* vill både kunna justera utbildningsplanens kurslista och revidera kursplanerna fram till dess att programstudenter väljer kurs inför kommande termin. *Linnéuniversitetet* påtalar att det finns ett spänningsfält mellan att å ena sidan tillgodose studenternas möjlighet att ta del av aktuella utbildnings- och kursplaner vid anmälningstillfället, och å andra sidan lärosätets vilja att erbjuda utbildningar som är så aktuella och uppdaterade som möjligt. *Malmö universitet* anser att möjligheten till att ta tillvara ny kunskap inom vetenskapsområdet eller synpunkter via exempelvis kursvärderingar förloras om kursplanerna måste vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag programmet öppnar för anmälan. *Blekinge tekniska högskola* påtalar att kursplaner gällande kurser inom program borde få fastställas senare än då programmen öppnas för anmälan, vilket också är i enlighet med lärosätets egna riktlinjer. Vid *Högskolan i Borås* ska kurser som ingår i program och som inte kräver en ansökan från studenten ha en fastställd kursplan senast tio veckor före kursstart. Lärosätet menar att arbetet med att successivt förbättra och vidareutveckla de kurser som ingår i program förutsätter en viss flexibilitet och att kursplaner kan utvecklas över tid, exempelvis efter en kursvärdering eller utifrån de senaste rönen inom ämnesrelaterad eller pedagogisk forskning. Vid *Högskolan i Halmstad* ska kursplaner för kurser som enbart ingår i program fastställas den 15 maj respektive den 15 november eftersom studenterna vid lärosätet inte söker kurserna inom programmen. Vid *Högskolan i Kristianstad* ska kurser inom program som inte utlyses särskilt vara fastställda en månad

före kursstart, och smärre revideringar ska också vara fastställda en månad före kursstart. Vid *Konstfack* ska kursplaner för kurser som ges inom program fastställas årligen, senast fyra månader innan terminsstart.

Internationella studenter

Några remissinstanser uppmärksammar problematiken kring att anmälningstiden till kurser och program för internationella studenter ofta öppnar långt i förväg. *Lunds universitet* uppger att lärosätet för närvarande är i färd med att genomföra en revidering av studenternas s.k. rättighetslista, och frågan om i vilken tid kurs- och utbildningsplaner bör vara fastställda och tillgängliga för studenter som t.ex. vill gå en masterutbildning kommer att tas upp där. *Stockholms universitet* ifrågasätter hur lärosätet får agera om man upptäcker ett behov av att göra ändringar under tiden mellan att anmälan öppnar och kursen eller programmet startar, vilket i synnerhet för den internationella antagningsomgången kan röra sig om en lång tidsperiod. *Umeå universitet* framför att UKÄ:s förslag för internationella studenter i vissa fall innebär att kursplaner ska fastställas över ett år i förväg, och att ett så långt tidsspänn mellan kursplanens fastställande och kursstart riskerar att försvåra möjligheten att bedriva kvalitetsarbete och samtidigt upprätthålla tydliga kursplaner. Även *Malmö universitet* uppmärksammar att den framförhållning som krävs vid internationella utlysningar bl.a. försvårar lärosätets kvalitetsutveckling av kurser. *Högskolan i Halmstad* anser att det är av vikt att internationella studenter får information om utbildningarnas innehåll i tid och att, om möjligt, dessa kurs- och utbildningsplaner fastställs inför de datum när anmälan öppnas.

Kurslitteratur

Några remissinstanser har framfört synpunkter på när kurslitteraturlistan ska vara fastställd och tillgänglig för studenterna samt huruvida listan kan revideras. *Linnéuniversitetet* menar att en revidering av kurslitteraturlistan kan genomföras senast två månader före kursstart. Tidsgränsen om två månader är till för att funktionshindrade studenter som t.ex. har behov av inläsningsstöd av kurslitteraturen ska kunna få litteraturen inläst till dess att kursen startar. *Örebro universitet* anser att frågan om när kursplaner ska vara fastställda bör relateras till vad som regleras i kursplanen. Vid lärosätet ingår kurslitteraturen i kursplanerna och många sena kursplanerevideringar föranleds av ändringar i kurslitteraturen. Internt utreds möjligheten att fastställa kurslitteraturen separat, utanför kursplanen. Med ett sådant arbetssätt är det rimligen enklare att fastställa kursplanerna innan anmälningstiden öppnar. *Högskolan Kristianstad* uppger att kursplaner ska vara färdigställda för beslut den 10 december för kurser som ska genomföras efterföljande höst, men att litteraturlistor dock kan revideras fram till en månad före kursstart. *Myndigheten för tillgängliga medier* framför att det vore önskvärt om kursplaner finns tillgängliga minst åtta, men gärna upp till tio veckor, innan kursstart för att säkerställa att studenter med funktionsnedsättning har möjlighet att få sin kurslitteratur i tid.

UKÄ:s bedömning

Enligt högskoleförordningen ska lärosätet se till att den som avser att påbörja en utbildning har tillgång till den information om utbildningen som behövs. Reglerna i kurs- och utbildningsplaner syftar bland annat till att informera om vad som gäller för en kurs respektive ett program.

I denna remiss har UKÄ efterfrågat remissinstansernas syn på när kurs- och utbildningsplaner bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna. Syftet med remissen har varit att ge UKÄ ett bredare underlag inför ämbetets bedömning i de kommande lärosätets-tillsynerna av om de av lärosätena inskickade kurs- och utbildningsplanerna har fastställt i god tid innan utbildningen startar.

UKÄ konstaterar att en stor majoritet av remissinstanserna anser att kursplaner för fristående kurser samt utbildningsplaner för program bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som den fristående kursen eller programmet öppnar för anmälan. UKÄ delar denna uppfattning och menar att detta är en viktig rättssäkerhetsfråga för studenterna, särskilt vad gäller den särskilda behörigheten och urvalsreglerna till utbildningen, men även för att studenterna ska få kunskap om innehållet i den utbildning de anmäler sig till. UKÄ gör därför bedömningen att kursplaner för fristående kurser och utbildningsplaner för program bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som den fristående kursen eller programmet öppnar för anmälan.

Vad gäller kurser som ingår i ett program har några remissinstanser påpekat att utbildningsprogram ofta sträcker sig över flera år och att det därför i vissa situationer kan finnas behov av att revidera kursplanen för de kurser som ingår i programmet. Vissa remissinstanser har egna riktlinjer om att kursplaner för kurser inom program ska vara fastställda senast två månader innan kursstart, en synpunkt som även framförts av *Myndigheten för tillgängliga medier*. UKÄ anser att viss flexibilitet bör kunna medges vad gäller t.ex. kursinnehåll och kurslitteratur för kurser inom program, om det av kvalitetsskäl konstateras ett behov av revidering av kursen. UKÄ anser mot denna bakgrund att det bör vara möjligt att fastställa revideringar av detta slag senast åtta veckor innan kursstart. Även beträffande kurser inom ett program kan det dock vara aktuellt att beakta de rättssäkerhetsaspekter som gör sig gällande i frågor om behörighet och urval till kurserna. Detta talar för att revideringar av kursplanernas föreskrifter i sådana frågor kan behöva fastställas och göras tillgängliga för studenterna tidigare än åtta veckor innan kursstart. Vad som då kan anses som en lämplig tidpunkt beror bland annat på när på året kursen startar, varför frågan om god tid innan kursstart får avgöras från fall till fall.

Vad gäller övriga synpunkter som framförts finner UKÄ inte skäl att göra några uttalanden utöver de som gjorts.

Bilaga: Remissammanställning

Datum
2018-06-05

Reg.nr
32-00481-17

Avdelning
Juridiska avdelningen
Handläggare
Sofia Tiberg
08-563 088 38
sofia.tiberg@uka.se

Sammanställning över remissvaren

- A. Instämmer helt (10 svar)
- B. Instämmer till viss del (19 svar)
- C. Övrigt remissvar (1 svar)

A. Instämmer helt

Karolinska institutet

Karolinska institutet instämmer i att kurs- och utbildningsplanerna bör vara fastställda vid tiden för annonsering. Karolinska institutet anser att studenterna ska kunna se och läsa mer om den utbildning de söker till, vilket också är praxis på lärosätet.

Karlstads universitet

Karlstads universitet instämmer i uppfattningen att kurs- eller utbildningsplan ska vara fastställd och tillgänglig vid första anmälningdag.

Sveriges lantbruksuniversitet

Sveriges lantbruksuniversitet anser att kurs- och utbildningsplaner ska vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast då kursen eller programmet öppnar för anmälan.

Försvvarshögskolan

Försvvarshögskolan delar uppfattningen att kurs- och utbildningsplanerna bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som anmälan öppnar. Detta återspeglas i Försvvarshögskolans befintliga regler och rutiner.

Högskolan i Skövde

Högskolan i Skövde instämmer i att kurs- och utbildningsplaner bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som kursen eller programmet öppnar för anmälan. Detta stämmer också överens med regelverket vid Högskolan i Skövde.

Kungl. Konsthögskolan

Kungl. Konsthögskolan instämmer i att kurs- och utbildningsplanerna bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som kursen eller programmet öppnar för anmälan.

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm instämmer i att kurs- och utbildningsplaner bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som kursen eller programmet öppnar för anmälan.

Mälardalens högskola

Mälardalens högskola instämmer i UKÄ:s utgångspunkt att kurs- och utbildningsplaner bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som kursen eller programmet öppnar för anmälan.

Södertörns högskola

Södertörns högskola instämmer med UKÄ:s bedömning att kurs- och utbildningsplaner bör vara fastställda senast samma dag som kursen eller programmet öppnar för anmälan.

Sveriges förenade studentkårer

Sveriges förenade studentkårer instämmer i UKÄ:s bedömning att kurs- och utbildningsplaner bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som kursen eller programmet öppnar för anmälan.

B. Instämmer till viss del**Uppsala universitet**

Uppsala universitet tillstyrker UKÄ:s förslag att kurs- och utbildningsplaner bör vara fastställda och tillgängliga senast den dag som utbildningen öppnar för anmälan.

Dock anser Uppsala universitet att formuleringen bör ses över så att en tydlig skillnad görs mellan fristående (utannonserade, sökbara) kurser och program å ena sidan, och å andra sidan kurser inom ett program. I det senare fallet bör det finnas möjlighet att fastställa och revidera vissa kurser senare än vid anmälan till programmet, speciellt om det handlar om längre utbildningar.

Lunds universitet

Lunds universitet instämmer i stort med UKÄ i att kurs- och utbildningsplaner bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som kursen eller programmet öppnar för anmälan.

I Lund universitets nuvarande version av studenternas rättighetslista (från år 1998) finns en punkt som slår fast att kurs- och utbildningsplanerna vad avser studier kommande termin i normalfallet ska tillhandahållas senast en månad före sista ansökningsdagen. Lunds universitets utbildningsutbud och antagningsrutiner har förändrats mycket sedan år 1998, bl.a. förekommer det numera att till exempel masterutbildningar öppnar för anmälan långt tidigare än en månad före sista anmälningsdag. För närvarande är Lunds universitet i färd med att genomföra en revidering av rättighetslistan. Frågan om hur skrivningen om i vilken tid kurs- och utbildningsplaner bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna ska formuleras kommer att tas upp där.

Göteborgs universitet

Göteborgs universitet anser att det är rimligt att kurs- och utbildningsplaner ska vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag anmälan till utbildningen öppnar för att studenterna ska veta förutsättningarna för den utbildning de söker till.

Vid Göteborgs universitet krävs alltid en (första) fastställd kurs- eller utbildningsplan för att en kurs eller ett program ska kunna utlysas över huvud taget. Kursplan visas även i anslutning till utannonserade kurser på universitets webb.

Dock finns ingen kontroll av huruvida kurs- eller utbildningsplan revideras efter att utannonsering skett, annat än att förkunskapskraven till utbildningen inte kan ändras under en pågående ansökningsperiod.

Dessutom är värt att ha i beaktande att alla kurser inte har ett förfarande där studenterna anmäler sig. För vissa kurser inom program väljer studenterna enbart om de ska registrera sig eller inte, själva antagningen till kursen görs av institutionen.

Stockholms universitet

Stockholms universitet instämmer i förslaget att kurs- och utbildningsplaner bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som kursen eller programmet öppnar för anmälan.

Dock anges i Stockholms universitets interna regelverk att ”kursplaner för kurser som saknar anmälningstid (endast registrering) ska vara fastställda senast två månader före kursstart”. Finns det skäl för UKÄ att överväga vilka tidsramar som ska gälla för kurser som saknar anmälningstid och endast kräver registrering direkt vid lärosätet?

Stockholms universitet vill även lyfta några frågor. Räcker det att det när anmälan öppnar finns en fastställd kurs- eller utbildningsplan som man dock kan revidera senare? Hur får man agera om man upptäcker ett behov av att göra ändringar under tiden mellan att anmälan öppnar och kursen eller programmet startar, vilket kan röra sig om en lång tidsperiod (i synnerhet för den internationella antagningsomgången)?

Umeå universitet

Umeå universitet instämmer delvis i UKÄ:s förslag. När det gäller utbildningsplaner anser Umeå universitet att dessa bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som programmet öppnar för anmälan. När det gäller kursplaner anser Umeå universitet att delar av kursplanen bör vara fastställd och tillgänglig för studenterna senast den dag som kursen öppnar för anmälan.

Umeå universitet anser att ju mer information som finns tillgänglig för studenterna tidigt i ansökningsprocessen desto bättre, men det kan finnas hinder för att genomföra detta. Det är viktigt att universitetet bedriver en kontinuerlig kvalitetsutveckling av kursutbudet (t.ex. kursvärderingar), som kan föranleda en revidering av kursplanen.

För internationella studenter innebär UKÄ:s förslag i vissa fall att kursplaner ska fastställas över ett år i förväg. Att ha ett så långt tidsspänn mellan kursplanens fastställande och kursstart riskerar att försvåra möjligheten att bedriva kvalitetsarbete och samtidigt upprätthålla tydliga kursplaner.

Linköpings universitet

Linköpings universitet ställer sig helt bakom förslaget om att utbildningsplaner bör vara fastställda och tillgängliga senast den dag som kursen eller programmet öppnar för anmälan. Likaså bör kursplaner för fristående kurser vara fastställda och tillgängliga senast den dag då kursen öppnar för anmälan.

Dock menar Linköpings universitet att kursplaner inom ett utbildningsprogram ibland behöver kunna få ett senare fastställandedatum eftersom en viss flexibilitet kan behövas inom långa utbildningar. Annars begränsar det möjligheterna till anpassning och förändring inom ett program som omfattar många terminer. Det skulle vara önskvärt med ett senare fastställandedatum av dessa kursplaner, förslagsvis åtta veckor innan kursstart.

Kungl. Tekniska högskolan

Kungl. Tekniska högskolan anser att särskild behörighet och urvalsregler ska vara beslutade och finnas tillgängliga för sökande när utbildningen öppnar för anmälan.

Dock är det för längre utbildningar omöjligt att fixera samtliga kurser vid tidpunkten för öppning av anmälan till programmet. Kungl. Tekniska högskolan anser inte att det är lämpligt av kvalitetsskäl. Ämnen förändras över tid, vissa snabbare än andra. Förändringar leder till behov av att nyutveckla kurser respektive revision av kurser och kursutbud. Kungl. Tekniska högskolan vill kunna justera utbildningsplanens kurslista och revidera kursplanerna fram till dess att programstudenter väljer kurs inför kommande termin.

Linnéuniversitetet

Linnéuniversitetet instämmer i UKÄ:s påstående om kurs- och utbildningsplanernas tillgänglighet för studenterna.

Dock kan frågan inte entydigt besvaras jakande eftersom det finns ett spänningsfält mellan att å ena sidan tillgodose studenternas möjlighet att ta del av aktuella kurs- och utbildningsplaner vid sitt ansökningsstillfälle, och å andra sidan lärosätets vilja att erbjuda utbildningar som är så aktuella och uppdaterade – innehålls- och kurslitteraturmässigt – som möjligt.

För Linnéuniversitetet gäller att kurs- och utbildningsplaner ska vara fastställda senast då www.antagning.se öppnar, dock med förbehållet att en revidering av kurslitteraturlistan kan genomföras senast två månader före kursstart. Tidsgränsen om två månader är till för att funktionshindrade studenter som t.ex. har behov av inläsningsstöd av kurslitteraturen ska kunna få litteraturen inläst till dess att kursen startar.

Örebro universitet

Örebro universitet instämmer i UKÄ:s bedömning att utbildnings- och kursplaner bör vara fastställda när anmälningssperioden öppnar och kommer att arbeta vidare för att revidera riktlinjer och arbetssätt enligt detta. Utbildningsplanerna är alltid fastställda och tillgängliga när anmälningssperioderna öppnar.

Dock kan kursplanerna, enligt Örebro universitets nuvarande riktlinjer för kursplaner, fastställas senast den 1 april respektive den 1 oktober, ungefär två veckor in i anmälningssperioden för kommande höst- och vårtermin. Frågan om när kursplaner ska vara fastställda bör relateras till vad som regleras i kursplanen. Vid Örebro universitet ingår kurslitteraturen i kursplanerna. Många sena kursplanerevideringar föranleds av ändringar i kurslitteraturen. Internt pågår ett arbete om att utreda möjligheten att fastställa kurslitteraturen separat, utanför kursplanen. Med ett sådant arbetssätt är det rimligen enklare att fastställa kursplanerna innan anmälningssperioden öppnar.

Malmö universitet

För fristående kurser instämmer Malmö universitet att kursplanerna bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som kursen öppnar för anmälan.

För kurser som ges inom program är svaret inte lika enkelt. Ur ett studentperspektiv är det rimligt att man vid ansökningstillfället har tillförlitlig information om innehållet i den utbildning man söker. Ur andra perspektiv, så som kvalitetsutveckling, försvåras arbetet om kursplaner för kurser som ligger sent i programmet ska vara fastställda, utan möjlighet till revidering, vid ansökningstillfället. Möjligheten till att ta tillvara ny kunskap inom vetenskapsområdet eller synpunkter via exempelvis kursvärderingar förloras om kursplanerna måste vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag utbildningen öppnar för anmälan. Den framförhållning som krävs vid internationella utlysningar försvårar ytterligare denna process.

I analogi med ovanstående resonemang bör det även finnas utrymme för att utbildningsplaner kan revideras under utbildningens gång om omständigheterna skulle kräva det.

Mittuniversitetet

Mittuniversitetet delar i princip UKÄ:s uppfattning att kurs- och utbildningsplanerna bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag då kursen eller programmet öppnar för anmälan.

Dock menar universitetet att planerna har ett förhållandevis omfångsrikt och varierande innehåll och att alla former av revideringar inte kan bedömas efter samma måttstock. Det bör därför även fortsättningsvis ankomma på lärosätena själva att bestämma vilka tidpunkter som ska gälla för fastställande av kurs- och utbildningsplaner. Detta ska naturligtvis ske på ett sätt som tillgodoser de sökandes rättssäkerhet.

Blekinge tekniska högskola

Blekinge tekniska högskola ställer sig bakom att kurs- och utbildningsplaner ska vara fastställda och finnas tillgängliga i god tid innan utbildningen startar. Lämpligast senaste datum för fastställande är dagen då anmälan öppnar för kursen eller programmet.

Dock vill Blekinge tekniska högskola betona att kursplaner gällande kurser inom program borde få fastställas senare än då programmen öppnas för anmälan. Detta i enlighet med lärosätets egna riktlinjer.

Gymnastik- och idrottshögskolan

Gymnastik- och idrottshögskolan anser att det är helt rimligt att kurs- och utbildningsplaner ska vara fastställda och tillgängliga vid tiden då anmälan öppnar. Denna ordning har nog uppfattats som praxis i sektorn.

Dock kan det vara värt att utreda vidare vilka konsekvenser detta förslag skulle ha. Måste högskolan dra in en utannonserad kurs då den inte anses ha tillgängliggjorts efter utannonsering av tekniska skäl? Får ändringar med anledning av kursvärdering inte göras efter en utannonsering vilket då kan bli svårt när samma kurs ges både höst och vår? Kan inga ändringar göras i en kurs- eller utbildningsplan även om de inte har betydelse för beslut om antagningen? Vad gäller programkurser finns oftast bestämmelser om särskild behörighet i dessa programkurser, ska dessa programkurser ha motsvarande krav på framförhållning? Frågan gäller i stor utsträckning det som kallas ”uppflyttande” i programutbildningar (eller för kurspaket).

Högskolan i Borås

Högskolan i Borås instämmer endast delvis i att alla kurs- och utbildningsplaner ska vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som kursen eller programmet öppnar för anmälan.

För program anser Högskolan i Borås att programmet eller kursen blir sökbar först när utbildningsplan respektive kursplan är fastställd. Kurser som ingår i utbildningsprogram och som inte kräver en ansökan från studenten ska ha en fastställd kursplan senast tio veckor före kursstart.

Högskolan i Borås menar att arbetet med att successivt förbättra och vidareutveckla de kurser som ingår i program förutsätter en viss flexibilitet och att kursplaner kan utvecklas över tid, exempelvis efter en kursvärdering eller utifrån de senaste rönen inom ämnesrelaterad eller pedagogisk forskning.

Högskolan Dalarna

Högskolan Dalarna instämmer i att kurs- och utbildningsplaner bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna senast den dag som kursen eller programmet öppnar för anmälan.

Dock har brist på flexibilitet för utbildningsprogrammets vidkommande påtalats under beredningen av svaret vid Högskolan Dalarna. Frågan har föranlett interna diskussioner kring styrdokument och samordning av utbildningsplaneringen.

Högskolan i Halmstad

Högskolan i Halmstad ställer sig bakom förslagen i den utsända remissen, dock med undantag för de programkurser som inte kan sökas.

För fristående kurser och program för svenska studenter ska kurs- och utbildningsplaner fastställas (och finnas tillgängliga på hemsidan) den 15 mars inför höstterminen respektive den 15 september inför vårterminen.

Kursplaner för kurser som enbart ingår i program, dvs. som inte finns sökbara, ska fastställas den 15 maj respektive den 15 november eftersom studenterna vid Högskolan i Halmstad inte söker kurserna inom programmen.

För internationella studenter öppnar ansökningsperioden mycket tidigare, omkring den 16 oktober för kommande hösttermin och den 1 juni för kommande vårtermin. Med tanke på detta är det av vikt att studenterna får information om utbildningarnas innehåll i tid och att, om möjligt, dessa kurs- och utbildningsplaner fastställs inför de datum när ansökan öppnas.

Högskolan Kristianstad

Högskolan Kristianstad instämmer i UKÄ:s utgångspunkt att kurs- och utbildningsplaner bör vara fastställda vid anmälningstidens öppnande.

Kursplaner ska vara färdigställda för beslut redan den 10 december för kurser som ska genomföras efterföljande höst. Litteraturlistor kan dock revideras fram till en månad före kursstart. Kurser inom program (som inte utlyses enskilt) ska vara fastställda en månad före kursstart. Smärre revideringar, som inte föranleder en ny kurskod, ska också vara fastställda en månad före kursstart.

Högskolan Väst

Högskolan Väst instämmer i att kurs- och utbildningsplaner normalt bör vara fastställda och tillgängliga för studenterna när kursen eller programmet öppnar för anmälan.

Dock behöver det finnas möjlighet för undantag (viss flexibilitet), men då ska alla delar vara klara senast innan antagning. För program gäller att kurserna för första terminen ska vara klara när programmet öppnar för anmälan.

Konstfack

Konstfack instämmer i att utbildningsplaner ska vara fastställda och tillgängliga innan anmälan öppnar. Konstfack instämmer inte i att kursplaner behöver vara fastställda och tillgängliga innan anmälan öppnar.

För fristående kurser är Konstfacks kursplaner fastställda och tillgängliga innan anmälan öppnar. För kurser som ges inom program fastställs kursplanerna årligen, senast fyra månader innan terminsstart.

C. Övrigt remissvar

Myndigheten för tillgängliga medier

Myndigheten för tillgängliga medier vill framföra att det vore bra om kursplaner finns tillgängliga minst åtta, men gärna upp till tio veckor, innan kursstart för att säkerställa att studenter med funktionsnedsättning har möjlighet att få sin kurslitteratur i tid.